

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XVII. — Izdan in razposlan dne 9. aprila 1872.

41.

Postava od 31. marca 1872,

o prehodnih določilih, kako naj se zagotovi povišani mirovni stan 25 konjiškim polkom (regimentom), kateri se dopolnjavajo iz kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Kar še manjka moštva do povišanega mirovnega stanú konjiškim polkom, kakor se pokaže po tem, ko se popolnoma pokličejo vsi v linijo zavezani, kolikor jih je, to naj se do 1. dne meseca oktobra 1873 zalaga s tem, da se enóliko rezervnikov teh polkov privzame.

§. 2.

Ta nedostátek se zalaga v prvi vrsti s tistimi rezervniki, kateri se dobrovoljno oglasé.

Ako se nedostátek pri katerem polku ne založí s tem, pokličejo se rezervniki poslednje letne vrste tega polka po rédu njih žreba (loza); vendar se taki, kateri so bili že na podlogi določil vojne postave od 5. decembra 1868*) na vojsko vzeti, ne smejo za to službo pridrževati, če sami nečejo.

§. 3.

Nihče izmej tako poklicanih rezervnikov ne sme se, če sam neče, čez leto dnij v dejanjski službi pridržati.

§. 4.

Čas, ki ga na podlogi te postave v dejanjski službi prebodo rezervniki dobrovoljci ali poklicani rezervniki, naj se jim trikratno všteva v službo pri rezervi ter bodo oni oproščeni trikratne vaje v orožji, katera je v §. 36 vojne postave od 5. decembra 1868 zapovedana.

§. 5.

Ta postava pride v moč tist dan, katerega bode razglašena, in v §. 4 ustanovljeno vštevanje dejanjske službe v službo pri rezervi dolžno bodi na korist tudi tistim rezervnikom, kateri so bili od 1. marca 1871 počenshi pri konjiških polkih v dejanjski službi pridržani ter so se iz te službe že zopet odpustili.

*) Državnega zakonika št. 151.

§. 6.

Moč te postave prestane 1. dne oktobra 1873.

§. 7.

Moj minister za deželno bran naj po dogovoru z državnim vojnim ministrom izdâ naredbе, katerih je za zvršitev te postave potreba.

V Budimu, dne 31. marca 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Horst s. r.
polkovnik.

42.

Postava od 1. aprila 1872,

s katero se §. 2 postave od 14. maja 1869, Drž. zak. št. 63, o ustanovitvi obrtniških sodišč pre drugačuje.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem v premeno §. 2 postave od 14. maja 1869, Drž. zak. št. 63, tako:

§. 1.

Kadar je o nasvefih, da se kje kako obrtniško sodišče napravi, treba določiti in ukreniti v taki dobi, v kateri nij mogoče deželnega zbora vprašati mnenja, kakor veleva §. 2 postave od 14. maja 1869, Drž. zak. št. 63, tedaj sme deželnega odbora mnenje nadomestiti zborovo mnenje.

§. 2.

Ta postava pride v moč tist dan, katerega se razglasi.
Zvršiti jo se naroča ministru pravosodja.

V Budimu, dne 1. aprila 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Glaser s. r.

43.

Postava od 1. aprila 1872,

o zvrševanju kaznij na prostosti v samotnem zaporu in o komisijah za zvrševanje kaznij, katere se postavijo.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

V kaznilnicah in sodnih ječah, ki so tako napravljene, da je mogoče v kako kazen na prostosti obsojene posamič zapirati, bodo se časne kazni ječe in zapora, kolikor prostori zaležejo, po teh določilih v samotnem zaprtji zvrševale tako, da kaznjeneц neprenehoma ostane od drugih jetnikov odločen.

§. 2.

Vsa kazen naj se v samotnem zaporu zvrši, ako

1. je moči dostati jo tako, da bode kaznjeneц k večjemu osem mesecev posamič zaprt, ali če je
2. v obsodbi izrečena kazen na prostosti do osemnajst mesecev največ ter obsojeneц kaže, da se utegne poboljšati.

Ob vseh drugih slučajih naj bode kaznjeneec v prvi dobi svoje kazni in to osem mesecev najmenj a ne čez tri leta samotno zaprt.

§. 3.

Ako bi se samotni zapor zdel nevaren, ker ima kaznjeneec kako hibo na telesu, ali ker bi se bilo bati kake škode za njegovo telesno ali dušno zdravje, naj on ne bode samotno zaprt, ali če je, naj se tak zapor ne nadaljuje.

O tem izrekuje razsod v kaznilnicah zavoda načelnik, a kar se tiče kaznjencev zaprtih v sodnih ječah, tist svetovalec zbornega sodišča, kateri ima nadzor. V obeh slučajih je treba, predno se izreče sklep, povprašati hišnega zdravnika in drugih dotičnih uradnikov.

§. 4.

Ako je kaznjeneec najmenj tri mesece bil samotno zaprt, veljata v računu, koliko časa trpi kazen po teh treh mesecih prestana, vsaka dva popolnoma v samotnem zaporu preživljena dneva za tri dni.

Tako se računi čas tudi, da-si bi pri božji službi, v učilnici ali pri izprehodu pod milim nebom znotraj ječnih prostorov ne bilo mogoče samotno zaprtega kaznjencea popolnoma od ostalih jetnikov odločiti.

§. 5.

Samotno zaprti kaznjeneec bodi tako držan, da mora neprenehoma delati, pri čemer naj se, kolikor se dá, gleda na njegov stan ali poklic, na to, kar delati zna in s čim se je doslej bavil, in tudi na to, da se uči kakega obrta. Ako je vendar odvezan dolžnosti delanja, mora mu se dati prilika, da se lahko neprenehoma s čim primernim bavi.

§. 6.

Dokler je kaznjeneec samotno zaprt, naj se pravilno podučuje, da dobode znanja, kolikor ga ljudska šola daje, in ako ga že ima, naj mu se ponudi prilika, še bolje izomikati se.

§. 7.

Vsakega kaznjencea naj ta čas, dokler bode samotno zaprt, dvakrat na dan kdo obišče. Ako ga ne obišče kdo izmej njegovih ljudij, kak dušni pastir, učitelj, obrtni mojster, zdravnik ali kak po oblasti k temu posebno opravičeni ud takih društev, katera so namenjena za kaznjence skrbeti ali poboljšavati jih, naj ga hodi pogledavat kdo izmej tistih, ki so sicer postavljeni, da imajo kaznilnice in sodne ječe v skrbi.

Kdo takih, ki nimajo ni službe v kaznilnici ali sodni ječi niti v njej ne opravljajo višjega nadzora, in kateri tudi sicer niso zaradi javnega pridea prejeli dovolitve iti k kaznjencem, ne sme pri posameznem kaznjenci nikoli čez pol ure ostati, in kaznjeneec sploh sme obisk odvrniti.

§. 8.

Na take, ki so že obsojeni, ko pričujoča postava v moč pride ali ki se pozneje obso-dijo zgolj zaradi dejanja pred to dobo storjenega, naj se ta postava samo tedaj obrača, ako sami privolijo.

§. 9.

Določila pričujoče postave ne veljajo za samotni zapor, kateri se komu v poostrilo kazni ali za ustrahovalno (disciplinarno) kazen prisodi.

§. 10.

V mestu, kjer ima zorno sodišče prve stopinje (deželno ali okrožno sodišče) svoj sedež, postavi se stanovitna kazensko-zvršna komisija, da bode sodelovala pri izpolnjevanji

zgornjih določil. Njena dolžnost bode, paziti, da se bode pri nalaganji samotnega zapora delalo na tanko po zgornjih določbah, za tega delj vsaj enkrat na mesec ječo pregledati, najdene spotike odpraviti in o pritožbah kaznjencev razsojati.

§. 11.

V tej komisiji so načelnik zbornega sodišča kot prvosednik, državni pravdnik ali njegov nadomestnik in en svetovalec zbornega sodišča, potem dva moža dovernika, katera nista v državni službi, in en zapisnikar.

Svetovalca izbira v komisijo načelnik zbornega sodišča, kateri določuje tudi sebi ali svetovalecu v komisijo odkazanemu nadomestniku za slučaj kake ovire. Ti izbori se delajo ob začetku vsakega leta za celo tisto leto.

Moža dovernika in potrebne nadomestnike jima imenuje pravosodnji minister na tri leta, in načelnik zbornega sodišča jih zavezuje k vestnemu izpolnjevanju svojih dolžnostij s tem, da mu v roko sežejo.

§. 12.

Komisija lahko v svoje seje privzema načelnika kaznilnice, in — kar se tiče kaznjencev v sodne ječe zaprtih, — sodnika, kateremu je neposrednji nadzor ječe izročen, in tako tudi kaznjencevega dušnega pastirja, zdravnika, učitelja in obrtovnega mojstra s posvetovalnim glasom.

Predno komisija kaj sklene, mora vsegdar zaslišati načelnika kaznilničnega, in kar se tiče kaznjencev zaprtih po sodnih ječah, sodnika, ječo neposrednje nadzirajočega.

§. 13.

Da bode sklep veljaven, potreba je, da so pričujoči vsi komisijski udje — oziroma njihovi nadomestniki, in da je čez polovico vseh glasov za-nj.

Prvosednik glasuje poslednji.

V sejne zapisnike naj se zapisuje, kako je pričujočim glasovalcem ime, kako je kdo glasoval, in kaj se je sklenilo, z razlogi, povedanimi ob kratkem.

§. 14.

Pravosodni minister sme sklepe kazensko-vršnih komisij premeniti.

§. 15.

Dovernikom pristoji, kadar se morajo zaradi svojega uradnega posla čez pol milje od svojega stanovališča oddaljiti, pet goldinarjev odškodbe na dan; tudi se jim povračuje trošek za voz.

§. 16.

Pravosodnemu ministru je naročeno zvršiti to postavo in izdati izpolnilne propise, in on naj z ukazi, kateri se razglasé po državnem zakoniku, na znanje dá kaznilnice in sodne ječe, oziroma zborna sodišča, kjer naj se določila te postave zvršujejo.

§. 17.

Ta postava pride v moč tist dan, katerega se razglasí.

V Budimu, dne 1. aprila 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Glaser s. r.